

«6D051700- Инновациялық басқару» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесіне іздену үшін ұсынылған Боранбаева Айнұр Қанатқызының «Қазақстанның аграрлық секторындағы технологиялар трансфері процесін басқару» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына ресми рецензенттің

СЫН-ШІКІРІ

р/н №	Критерийлер	Критерийлер сәйкестігі	Ресми рецензенттің ұстанымы
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	<p>1.1 Ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:</p> <p>1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірі);</p> <p>2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауы)</p> <p>3) Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету)</p>	<p>Зерттеу тақырыбы Қазақстанның аграрлық секторның ғылыми негізде дамуының басым бағыттарына <u>сәйкес келеді</u> және теориялық-практикалық жағынан өте өзекті тақырыпқа жазылған. ҚР қабылданып жатқан АӨК дамуына арналған бағдарламалармен байланыстылығы бар екендігінен байқауға болады. Олардың қатарына: Қазақстан Республикасының агроөнеркәсіптік кешенін дамыту жөніндегі 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық жобасы, Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы және Мемлекет басшысы Қасым Жомарт Тоқаевтың 2022 жылғы 16 наурыздағы «Жаңа Қазақстан: Жаңару мен Жаңғыру Жолы» атты Қазақстан халқына жолдауындағы «Дағдарысқа қарсы бірінші кезектегі шаралар туралы» оныншы бағытты бойынша сәйкестігі анықталды.</p> <p>Диссертация ғылым дамуының келесі басым бағыттарына сәйкес келеді:</p> <p>1) Қазақстан Республикасының агроөнеркәсіптік кешенін дамыту жөніндегі 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық жобасы, 12 қазан 2021 ж.;</p> <p>2) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 31 желтоқсанындағы №1050 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы;</p> <p>3) «Жаңа Қазақстан: Жаңару мен Жаңғыру Жолы» атты Мемлекет Басшысы Қ.К.Тоқаевтың 2022 жылғы 16 наурыздағы Қазақстан халқына Жолдауы.</p>
2.	Ғылымға маңыздылығы	Жұмыс ғылымға <u>елеулі үлесін қосады/қоспайды</u> , ал оның маңыздылығы <u>ашылған/ашылмаған</u> .	Диссертациялық жұмыс ғылымға <u>елеулі үлес</u> қосады және оның маңыздылығы жақсы ашылған. Диссертациялық зерттеудің нәтижелері отандық «КазМясо» ЖШС-нің және Кеген ауданының ауыл шаруашылығының инновациялық бағыттағы даму жоспарына енгізілген және енгізу актілерімен расталған.

3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) жоғары; 2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған	Докторанттың диссертациялық жұмысы жоғары деңгейде жазылған. Сонымен қатар ізденуші өздігінен орындау принциптері де жоғары деңгейде. Бұны автордың өз бетінше жүргізілген зерттеулерінен және ғылымға қосқан жеке үлесінен және диссертация тақырыбында жазылған 10 ғылыми мақалаларынан мағынасынан байқауға болады.
4.	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: 1) негізделген; 2) жартылай негізделген; 3) негізделмеген. 4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды 1) айқындайды; 2) жартылай айқындайды; 3) айқындамайды 4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: 1) сәйкес келеді; 2) жартылай сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді 4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылысы логикалық байланысқан: 1) толық байланысқан; 2) жартылай байланысқан; 3) байланыс жоқ 4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) сыни талдау бар; 2) талдау жартылай жүргізілген; 3) талдау өз пікірін емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген	Диссертация тақырыбы өзектілігі толығымен негізделген. Қазақстан Республикасының агроөнеркәсіптік кешенін дамыту жөніндегі 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық жобасында аграрлық секторды технологиялармен қамтамасыз ету басты міндет етіп қойылған. Себебі, жаңа технологиялар ауыл шаруашылығындағы өнімділікті арттырып қана қоймай, климаттық, яғни табиғи және еңбек ресурстарын тиімді пайдалануға әсер етеді. Осыған орай, еліміздің аграрлық секторына технологияларды трансферлеу процесін басқаруға бағытталған зерттеулер диссертация тақырыбының өзектілігін айқындайды. Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды. Жұмыстың мазмұны барлық қойылған мақсаттар мен міндеттерге сәйкес құрылымдалған. Мазмұны да құрылымдық пунктеріне толығымен сәйкес жазылған. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді. Оны зерттеу тақырыбының теориялық бөлімінде көрсетілген сұрақтар кейінгі бөлімдерде жалғасын тапқандығынан байқауға болады. Докторант әр бөлімде алға қойылған мақсатқа жету үшін міндеттерге қайта оралып кеңінен ашылуына ерекше назар аударған. Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылысы логикалық толық байланысқан. Диссертациялық жұмыстың ішкі біртұтастығы сақталып, ғылыми тілде жазылған. Диссертация теориялық, тәжірибелік көзқарас жағынан қарастырылып, зерттелінген. Осындай зерттеу жұмысы экономикалық ғылымдардың дамуына оң әсер тигізетіні хақ және жаңадан тұжырымдар мен қорытындылар ұсынылған. Сыни талдау бар. Статистикалық зерттеулер мен аграрлық сектордағы білікті мамандардан сауалнама жүргізу негізінде құрылымдық модель жасалынған. Құрылымдық модельдің адекваттылығы детерминация коэффициенті, барлық айнымалылардың сенімділігі және жарамдылығы расталған. Бүгінгі таңдағы Қазақстанның аграрлық секторына технологияларды трансферлеу жолдары шетелдік тәжірибелермен салыстырыла, сыни талдау жасалынып, әрі қарай жетілдіру жолдары ұсынылған.

5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	<p>5.1 Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар жаңа болып табыла ма? 1) <u>толығымен жаңа</u>; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p> <p>5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа болып табыла ма? 1) <u>толығымен жаңа</u>; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p> <p>5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе? 1) <u>толығымен жаңа</u>; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p>	<p>Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар <u>толығымен жаңа</u> деп бағалауға болады. Докторанттың шетелдік және отандық ғылыми еңбектерді зерделеу негізінде, ұсынған ауыл шаруашылығына технологияны трансферлеу және технология трансфері процесін басқару ұғымдарына берген анықтамасы толығымен жаңа болып табылады. Сонымен қатар зерттеу барысында жүргізілген сауалнама, деректерді жинастыра талданған ұсыныстары да толығымен жаңа екендігін айқындайды.</p> <p>Диссертацияның қорытындылары мен тұжырымдамалары толығымен жаңа болып табылады.</p> <p>Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері <u>толығымен жаңа, әрі негізделген</u>. Диссертациялық жұмыс ұсынылған авторлардың тұжырымдамалары негізінде жасалған. Автор ұсынған нәтижелер мен қорытындылар Қазақстанның аграрлық секторына технологияларды трансферлеу процесін басқарудың теориялық-әдістемелік және тәжірибелік негіздерінің дамуына жеке үлесін көрсетеді.</p>
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде <u>негізделген/негізделмеген</u> (qualitative research және өнертану және гуманитарлық бағыттары бойынша)	Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде <u>негізделген</u> . Ғылыми дереккөздер, оның ішінде шетелдік әдебиеттер негізінде технология трансферін басқару әдістері мен талдауларының теориялық-тәжірибелік мәні зерттелінген. Қазақстанның аграрлық секторына технологияларды трансферлеу процесінің қазіргі жай-күйі талданылып, оны тиімді басқару бойынша ұсыныстар енгізілген. Қорытындылар зерттеудің кешенді жүргізілуімен негізделген.
7.	Қорғауға шығарылған негізгі қағидаттар	<p>Әр қағидат бойынша келесі сұрақтарға жауап беру қажет:</p> <p>7.1 Қағидат дәлелденді ме? 1) <u>дәлелденді</u>; 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді</p> <p>7.2 Тривиалды ма? 1) <u>иә</u>;</p>	<p>Докторант қорғауға бес негізгі тұжырымдаманы көрсеткен:</p> <p>1) Шетелдік және отандық ғылыми еңбектерді зерделеу негізінде, ауыл шаруашылығына технологияны трансферлеу және технология трансфері процесін басқару ұғымдарына авторлық анықтама;</p> <p>7.1 Қағидат дәлелденді ме? 1) <u>дәлелденді</u>; 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді</p>

		<p>2) <u>жөк</u> 7.3 Жаңа ма? 1) <u>иә</u>; 2) <u>жөк</u> 7.4 Қолдану деңгейі: 1) тар; 2) орташа; 3) <u>кең</u> 7.5 Мақалада дәлелденген бе? 1) <u>иә</u>; 2) <u>жөк</u></p>	<p>7.2 Тривиалды ма? 1) <u>иә</u>; 2) <u>жөк</u> 7.3 Жаңа ма? 1) <u>иә</u>; 2) <u>жөк</u> 7.4 Қолдану деңгейі: 1) тар; 2) орташа; 3) <u>кең</u> 7.5 Мақалада дәлелденген бе? 1) <u>иә</u>; 2) <u>жөк</u> 2) жаңа қалыптасқан экономикалық жағдайға сәйкес ауыл шаруашылығындағы инновациялық прогрессті өлшеуші факторлар мен жандандыру жолдары және еліміздің ауыл шаруашылығына технологияны трансферлеу процесінің әзірленуі; 7.1 Қағидат дәлелденді ме? 1) <u>дәлелденді</u>; 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді 7.2 Тривиалды ма? 1) <u>иә</u>; 2) <u>жөк</u> 7.3 Жаңа ма? 1) <u>иә</u>; 2) <u>жөк</u> 7.4 Қолдану деңгейі: 1) тар; 2) орташа; 3) <u>кең</u> 7.5 Мақалада дәлелденген бе? 1) <u>иә</u>; 2) <u>жөк</u> 3) Қазақстанның аграрлық секторының ағымдық жағдайын талдау негізінде технологияны трансферлеу процесіне әсер етуші факторларды анықтау;</p>
--	--	--	---

			<p>7.1 Қағидат дәлелденді ме? 1) <u>дәлелденді</u>; 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді</p> <p>7.2 Тривиалды ма? 1) иә; 2) <u>жоқ</u></p> <p>7.3 Жаңа ма? 1) <u>иә</u>; 2) жоқ</p> <p>7.4 Қолдану деңгейі: 1) тар; 2) орташа; 3) <u>кең</u></p> <p>7.5 Мақалада дәлелденген бе? 1) <u>иә</u>; 2) жоқ 4) Ауыл шаруашылықтарында сауалнама жүргізу негізінде, аграрлық секторға технологияны трансферлеу процесін басқару моделінің құрылуы;</p> <p>7.1 Қағидат дәлелденді ме? 1) <u>дәлелденді</u>; 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді</p> <p>7.2 Тривиалды ма? 1) иә; 2) <u>жоқ</u></p> <p>7.3 Жаңа ма? 1) <u>иә</u>; 2) жоқ</p> <p>7.4 Қолдану деңгейі: 1) тар; 2) орташа; 3) <u>кең</u></p> <p>7.5 Мақалада дәлелденген бе? 1) <u>иә</u>; 2) жоқ 5) Қазақстанның аграрлық секторына технологияларды трансферлеу</p>
--	--	--	--

			<p>процесін қазіргі таңдағы өзгерістерге сәйкес дамытудың басым бағыттарын жетілдіру бойынша ұсыныстарының берілуі.</p> <p>7.1 Қағидат дәлелденді ме?</p> <p>1) <u>дәлелденді</u>;</p> <p>2) шамамен дәлелденді;</p> <p>3) шамамен дәлелденбеді;</p> <p>4) дәлелденбеді</p> <p>7.2 Тривиалды ма?</p> <p>1) иә;</p> <p>2) <u>жоқ</u></p> <p>7.3 Жаңа ма?</p> <p>1) <u>иә</u>;</p> <p>2) жоқ</p> <p>7.4 Қолдану деңгейі:</p> <p>1) тар;</p> <p>2) орташа;</p> <p>3) <u>кең</u></p> <p>7.5 Мақалада дәлелденген бе?</p> <p>1) <u>иә</u>;</p> <p>2) жоқ</p>
8.	Дәйектілік принципі Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	<p>8.1 Әдістеменің таңдауы - негізделген немесе әдіснама нақты жазылған</p> <p>1) <u>иә</u>;</p> <p>2) жоқ</p>	<p>Диссертациялық жұмыста қолданылған әдістер мен әдіснамалар нақты жазылған. Зерттеу жұмысының мақсаты мен міндеттеріне таңдалған зерттеу әдістері сәйкес келеді. Зерттеу барысында қолданылған сандық мәліметтердің дереккөздері толық көрсетіліп, яғни қайдан алынғаны туралы ақпараттар толық көрсетілген.</p>
		<p>8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған:</p> <p>1) <u>иә</u>;</p> <p>2) жоқ</p>	<p>Зерттеу әдістемесінің басты ерекшелігі қазіргі заманғы ғылыми зерттеу мен компьютерлік технологиялар көмегімен ақпараттарды өңдеу және интеграциялау заманауи программаларды пайдалана отырып орындалған. Олардың қатарында: SPSS 23.0, SmartPLS, VOSviewer, ATLAS.ti бағдарламалары қолданылған.</p>
		<p>8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент</p>	<p>Теориялық қорытындылар мен модельдер эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған.</p> <p>Автор ұсынған аграрлық сектордағы технологиялар трансфері процесін басқару әдістемесі отандық «ҚазМясо» ЖШС-нің және Кеген ауданының ауыл шаруашылығының инновациялық бағыттағы даму жоспарына енгізіліп және енгізу актілерімен расталған.</p>

		негізінде дәлелденеді): 1) <u>иә</u> ; 2) <u>жоқ</u>	
		8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен <u>расталған</u> / ішінара расталған / расталмаған	Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен <u>расталған</u> . Диссертациялық жұмысты жазу кезінде академиялық адалдық принципі сақталған.
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға <u>жеткілікті</u> /жеткіліксіз	Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға <u>жеткілікті</u> . Технологияларды трансферлеу және оны басқару, сонымен қатар ауыл шаруашылығына технологияларды трансферлеу тақырыбында отандық және шетелдік ғалымдардың еңбектері толық зерттеліп, диссертациялық жұмыстың орындалуының негізі ретінде қолданылған.
9	Практикалық құндылық принципі	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы бар: 1) <u>иә</u> ; 2) <u>жоқ</u>	Диссертацияның теориялық маңызы бар. Зерттеу нәтижелерін жоғары оқу орындарында «Инновациялық менеджмент», «Стратегиялық жоспарлау», «Мемлекеттік және жергілікті басқару жүйесіндегі инновациялар», «Инновацияларды коммерцияландыру стратегиялары мен жүйелері», «Инновациялық және венчурлық бизнес», «Инновациялық жобаларды басқару әдістемесі» және «Инновациялық компанияның стратегиялық дамуы» курстары бойынша оқу процесінде пайдалануға болады.
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) <u>иә</u> ; 2) <u>жоқ</u>	Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары. Диссертациялық жұмыстың негізгі нәтижелері мен қорытындыларын ауыл шаруашылығының бәсекелік қабілеттілігі мен өнімділігін арттыруда ұйымның басшылары пайдалана алады.
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа болып табылады? 1) <u>толығымен жаңа</u> ; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	Практикалық ұсыныстар <u>толығымен жаңа</u> болып табылады. Келесі енгізу актілерімен зерттеу нәтижелері расталған: - «КазМясо» ЖШС-нің енгізу актісімен; - Кеген ауданының ауыл шаруашылығы бөлімінде енгізу актісімен.
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) жоғары; 2) <u>орташа</u> ; 3) орташадан төмен; 4) төмен.	Диссертациялық жұмысты Академиялық жазу және ресімдеу сапасы <u>орташа</u> . Мемлекеттік стандарттарға сәйкес келеді және мәтіні түсінікті ғылыми тілде жазылған.

Диссертациялық жұмыстың мазмұны зерттеудің мақсаты мен міндеттеріне сәйкес келеді. Аяқталған ғылыми жұмыс болып табылады және қолданбалы ғылыми-тәжірибелік нәтижелерден тұрады.

Жұмыс ҚР-ның БҒМ білім және ғылым саласындағы сапаны қамтамасыз ету бойынша Комитетінің философия докторы (PhD) дәрежесін алуға диссертацияларға қойылатын талаптарына сәйкес орындалған.

Боранбаева Айнұр Қанатқызының дайындаған «Қазақстанның аграрлық секторындағы технологиялар трансфері процесін басқару» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы ашық қорғауға ұсынылады, ал оның авторы «6D051700- Инновациялық басқару» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беруге лайықты.

Ресми рецензент:

Экономика және халық шаруашылығын басқару мамандығы бойынша экономика ғылымдарының докторы, Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университетінің «Менеджмент және агробизнесі ұйымдастыру» кафедрасының профессоры

Керимова У.К.

АСТАЙМЫН
Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу
университетінің ғылыми кеңесінің хатшысы
«Н» 05 2022 ж.